

Opinia Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych do projektu ustawy z dnia 18 lutego 2008 r. o zakładach emerytalnych

Uwagi ogólne

W ocenie Izby obecnie przedstawiony projekt ustawy, regulujący powołanie i funkcjonowanie zakładów emerytalnych, nie różni się w znaczący sposób od projektu z 28 listopada 2007 roku, co do którego IGTE zgłosiło już swoje uwagi. Podtrzymujemy zatem uwagi dotychczas zgłoszone, a nie uwzględnione w niniejszym projekcie. Jednocześnie wyrażamy przekonanie, że problematyka założeń ekonomicznych funkcjonowania zakładów emerytalnych powinna być przedmiotem dalszych wnikliwych analiz.

- W projekcie ustawy brakuje postanowienia stwierdzającego, że fundusz emerytur kapitałowych nie jest podmiotem zależnym od zakładu emerytalnego.
- Ponadto obecny projekt w odróżnieniu od poprzedniego nie wprowadza możliwości tworzenia zakładów emerytalnych przez powszechne towarzystwa emerytalne. Możliwość taką uznajemy za kluczową ze względu na duże doświadczenie tych podmiotów w inwestowaniu środków członków funduszy emerytalnych oraz wysokie kapitały własne.
- Izba uważa, że Zakład emerytalny może być rozwiązaniem o podobnej efektywności kosztowej do rozwiązań oferowanych przez istniejące już podmioty, pod warunkiem umożliwienia outsourcingu usług zarządzania aktywami i wsparcia (back office).
- Jednocześnie stwierdzamy, że ustawa przewiduje brak zachęt finansowych dla ZE do brania ryzyka inwestycyjnego innego niż ryzyko stopy procentowej. Ponadto katalog dopuszczalnych lokat, podobnie jak w przypadku OFE, nie umożliwia elastycznego zarządzania portfelem.

Uwagi szczegółowe:

Art. 9

Uważamy, że wysokość proponowanego kapitału zakładowego jest zbyt duża. Nie powtarzając argumentów, które były już zgłaszane w uwagach do poprzedniego projektu zwracamy uwagę, że wysokość jest nieproporcjonalnie wysoka do ryzyka i skali prowadzonej działalności. Proponujemy zatem, by w art. 9 wysokość kapitału zakładowego - usunąć pkt 1 do 3, dodać pkt 1 o treści "5 mln euro". Wymogi kapitałowe powinny być na poziomie porównywalnym bądź tożsamym z PTE.

Art. 13 ust. 7 zd. 2

Pojawia się wątpliwość o jaką „czynność prawną” tu chodzi, czy o czynność objęcia akcji, czy wykonywania praw z akcji. Niezależnie od powyższej uwagi, w naszej ocenie w opisanej sytuacji nie można mówić o nieważności – oznaczałoby to bowiem, że czynność taka nie wywoła i nie może wywołać skutków prawnych, a o nieskuteczności takiej czynności do czasu zawiadomienia.

Art. 17 pkt 1) lit a)

Proponujemy wykreślić pkt 1) literę a). W naszej ocenie nie jest uzasadnione merytorycznie wykluczenie możliwości „unii personalnej” osób zasiadających w organach zakładu emerytalnego i PTE będącego podmiotem powiązany z zakładem emerytalnym. Podmioty te nie są do siebie konkurencyjne i nie ma tu sprzeczności interesów. Dopuszczenie takiej regulacji byłoby zasadne w aspekcie ekonomicznym (wynagrodzenia dla członków organów). Należy tu podnieść, iż ustawodawca dopuścił przecież takie rozwiązanie w ustawie o działalności ubezpieczeniowej w przypadku zakładów ubezpieczeń.

W Art. 19 do Art. 21

- dotyczącym doradcy inwestycyjnego, aktuarusza i osób mających wpływ na gospodarkę finansową - po słowach „nie może pozostawać w stosunku pracy (...)” dodać punkt: "z wyjątkiem powszechnych towarzystw emerytalnych". Skoro okresowe emerytury kapitałowe (wypłaty programowane) będą realizowane przez PTE, nie powinno być przeszkód, aby Zakładami Emerytalnymi zarządzały te same osoby. To samo dotyczy ekspertów i specjalistów: aktuarusza, doradcy inwestycyjnego i osób mających wpływ na gospodarkę finansową (Art. 19 do Art. 21 łącznie). Korzyścią dla emerytów będą niższe koszty operacyjne ZE. Ponadto w artykule 21 brakuje sprecyzowania o jakich pracownikach chodzi. Naszym zdaniem spowoduje to zbyt dużą dowolność interpretacyjną np. po stronie organu nadzoru, bowiem może zostać uznane iż radca prawny wydający opinię w kwestiach podatkowych lub księgowych jest pracownikiem mającym istotny wpływ na gospodarkę finansową zakładu. Zakaz łączenia stanowiska takiego pracownika np. z funkcją w podmiocie z grupy kapitałowej, naszym zdaniem jest zbyt daleko idącym ograniczeniem. Tym bardziej, że wymogi stawiane przy utworzeniu zakładu emerytalnego spowodują, iż zakłady takie zapewne powstaną w dużych grupach kapitałowych zajmujących się świadczeniem usług ubezpieczeniowych w szerokim tego słowa znaczeniu.

Art. 23

Przepis powinien precyzować w pkt 2) o jakie umowy chodzi (rozumiemy że o umowę z AT) ale mogą być pod to podciągnięte także wszelkie inne umowy związane ze świadczeniem usług, których przechowywanie przez 50 lat nie służy żadnemu celowi.

Art. 30 ust. 1

Należy tu wykreślić „depozytariusza lub umowy z depozytariuszem”, gdyż jest to powtórzenie przepisu zawartego w art. 80 ust. 1

Art. 50

W projekcie ustawy o zasadach wypłat emerytur kapitałowych nie ma sprecyzowanego sposobu sporządzenia oferty ani zakresu informacji, jakie w ofercie powinny się znaleźć. Jest to więc nieprawidłowe odniesienie.

Art. 59 ust. 2

Powielono błędny zapis ustawy o OFE dyskryminujący inwestycje zagraniczne.

Art. 65.

Artykuł ten stanowi, że ZE przesyła każdemu emerytowi albo osobie uposażonej pisemną informację o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w art. 64 ust.1. Z ustawy nie wynika, aby emeryt miał obowiązek informowania zakładu emerytalnego o zmianach danych osobowych, a w szczególności danych adresowych – zakład emerytalny może więc nie dysponować aktualnym adresem emeryta, wysyłka informacji może w znacznej części nie trafić do adresatów, a podwyższa jedynie koszty funkcjonowania ZE. Może lepszym rozwiązaniem byłoby przeniesienie takiego obowiązku na ZUS (będzie posiadał informacje z zakładu emerytalnego, art. 64 ust. 7. i pozostaje w stałym kontakcie z emerytem z racji comiesięcznej wypłaty emerytur). Problem braku aktualnych danych dotyczy również komentarza do art. 11ust. 1.

Art. 67 ust. 4 i ust. 5

W naszej ocenie ze względu na potrzebę szybkiego podjęcia odpowiednich działań przez zakład w zapisach ust. 4 dotyczących zatwierdzenia planu przywrócenia stosunków finansowych powinien zostać określony termin podjęcia takiej decyzji przez organa nadzoru. W ust. 5 nie został określony sposób postępowania w przypadku gdy organ nadzoru odmówi zatwierdzenia planu przywrócenia stosunków finansowych. Pozostawia to niepewność co, do działań jakie mają być podjęte w tej sytuacji.

Art. 68 ust.2

Brak możliwości realizacji zapisu z uwagi na możliwość lokowania aktywów np.: w akcje, które nie mają określonego terminu zapadalności.

Art. 69 a)

W katalogu dopuszczalnych lokat nie zostały uwzględnione depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe, w walutach państw będących członkami OECD oraz innych państw, z którymi Polska zawarła umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, nabywane w celu rozliczenia bieżących zobowiązań zakładu. Przy jednoczesnym dopuszczeniu lokowania środków za granicą może to skutkować utratą możliwych do osiągnięcia korzyści z deponowania walut znajdujących się przejściowo na rachunku zakładu w związku z rozliczeniem transakcji zagranicznych.

b)

W katalogu dopuszczalnych lokat nie zostały uwzględnione zdematerializowane, lecz nienotowane na rynku regulowanym prawa poboru, prawa do akcji oraz obligacje zamienne na akcje tych spółek. Brak tych instrumentów w katalogu dopuszczalnych lokat wykluczałby zakłady emerytalne z udziału w wielu ofertach, w których przejściowo na rachunku znajdują się przydzielone lecz jeszcze nie notowane papiery wartościowe.

Art. 70 ust.1

Przy maksymalnym limicie zaangażowania w akcje 20% i 5% limicie dla jednego emitenta, możliwy jest bardzo wysoki poziom koncentracji portfela na kilku spółkach, co przy poziomie płynności polskiej giełdy może być niebezpieczne dla beneficjentów zakładów. Równocześnie limit dla inwestycji w akcje spółek poza granicami Polski, gdzie płynność spółek jest nieporównywalnie większa niż na rynku polskim i dla których ustawodawca najprawdopodobniej wprowadzi obowiązek posiadania ratingu inwestycyjnego, którego polskie spółki w zdecydowanej większości nie posiadają wynosi tylko 5%. Limit koncentracji w jedną spółkę powinien być niższy a równocześnie limit dla inwestycji zagranicznych podwyższony.

Art. 70 ust. 1 pkt 2

Zbyt mały limit na depozyty/lokaty z uwagi na konieczność zabezpieczenia realnej wartości kapitałów.

Art. 70 ust. 1 pkt 3

Wskazane jest zwiększenie limitu do 10 % aktywów z uwagi na konieczność dywersyfikacji portfela.

Art. 70 ust. 4

Należy rozróżnić akcje i instrumenty dłużne, analogicznie jak w propozycji zmian do ustawy o OFE. Proponowany zapis jest błędny. Art. 78 ust. 3 Nie jest możliwe, aby depozytariusz realizował zadania w nim określone, skoro pełni funkcje rozliczeniowe.

Art. 113 ust. 4

W naszej ocenie nie ma żadnego merytorycznego uzasadnienia dla wyłączenia stosowania art. 16 dotyczącego wymogów dla członków zarządu w stosunku do państwowego zakładu emerytalnego. Byłaby to nieuprawniona dyskryminacja w stosunku do uregulowań obowiązujących zakłady niepaństwowe, a także zaprzeczenie przyjętych zasad, co do kwalifikacji osób kierujących działalnością zakładu emerytalnego.